

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 20-05-2020 r.

Adam Bodnar

V.7016.44.2020.JK

**Pan
Adam Niedzielski
Prezes
Narodowego Funduszu Zdrowia

via ePuap**

Wielce Szanowny Panie Prezesie,

do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich docierają niepokojące sygnały dotyczące pozbawienia możliwości udzielania świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień na oddziałach dziennych, osobom uczącym się powyżej 18 roku życia.

Z treści przedłożonego do konsultacji projektu zarządzenia Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia zmieniającego zarządzenie w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień (projekt z dnia 20 kwietnia 2020 r.)¹ wynika, że w sytuacji realizacji świadczeń dziennych psychiatrycznych rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży, rozliczeniu podlegać będą wyłącznie świadczenia realizowane wobec osób do 18 roku życia. Wskutek czego, osoby powyżej 18 roku życia zostaną pozbawione odpowiedniej, adekwatnej do ich stanu zdrowia pomocy.

---

¹ <https://www.nfz.gov.pl/zarzadzenia-prezesa/projekty-zarzadzen/projekt-zarzadzenia-opieka-psychiatryczna-i-leczenie-uzaleznienn,6680.html>

Tymczasem, pragnę zwrócić uwagę Pana Prezesa, że osiemnastoletni pacjenci, których obecnie próbuje się pozbawić możliwości leczenia w oddziałach dziennych, to najczęściej osoby nadal kształcące się (uczniowie klasy II i III szkoły średniej). Ich stan zdrowia jest bezwzględny wskazaniem do codziennej opieki lekarsko-terapeutycznej, którą skutecznie łączy się z edukacją. Wykluczenie ich z leczenia na oddziałach dziennych może zaś, jak wskazują lekarze psychiatrzy, doprowadzić do załamania linii życiowej, nieukończenia szkoły średniej oraz poważnego pogorszenia stanu psychicznego, włącznie z zagrożeniem wzrostu samobójstw w tej populacji pacjentów. Nie można bowiem pominąć, że pacjenci oddziałów dziennych to niezwykle często osoby, które na skutek problemów psychicznych nie są w stanie uczęszczać do swoich szkół macierzystych, sprostać ich wymaganiom edukacyjnym oraz funkcjonować w środowisku rówieńczym. Są to bowiem osoby, które wymagają wsparcia terapeutycznego we wszystkich obszarach ich życia, a w szczególności w obszarze edukacyjnym, a takie zaś wsparcie zapewniają im oddziały dzienne.

Pragnę również podkreślić, że w takich przypadkach alternatywą nie jest indywidualne nauczanie, które prowadzi bowiem do wykluczenia i izolacji oraz pozbawia młodych ludzi możliwości pozyskiwania umiejętności, które nabywa się w codziennych kontaktach z innymi osobami w różnych obszarach życia.

Zaniechanie wsparcia w tym trudnym wieku, pragnę raz jeszcze podkreślić, negatywnie będzie rokowało na przyszłość i prowadzić będzie do pogłębiania się zaburzeń psychicznych, zwiększenia liczby prób samobójczych. Należy też zaznaczyć, że zaburzenia psychiczne wieku dojrzewania często mają swoją kontynuację w dorosłości, więc niezwykle ważne jest zapewnienie ciągłości wszechstronnych oddziaływań. Nadto, młodzież, która rezygnuje z nauki tuż przed lub w momencie osiągnięcia wieku końca obowiązkowej edukacji, traci dostęp do rynku pracy, często przedwcześnie zakłada rodziny, dokonuje przestępstw czy nadużywa narkotyków lub alkoholu.

Jestem zdania, że młodzież po 18 roku życia ma prawo do edukacji i jednocześnie leczenia odpowiedniego do ich potrzeb w przygotowanych do tego oddziałach dziennych dla dzieci i młodzieży, tym bardziej, że opieką całodobową i ambulatoryjną zostały objęte

osoby do 21 roku życia, w związku z czym pozbawienie takiej samej możliwości pacjentów oddziałów dziennych byłoby, w mojej ocenie, zupełnie niezasadne i krzywdzące.

Zważywszy na powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627), zwracam się do Pana Prezesa z uprzejmą prośbą o ponowną analizę przedstawionego problemu. Będę zobowiązany za poinformowanie mnie o zajęтым stanowisku.

Z wyrazami szacunku

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/